

Jacek Przeniosło

Czarnolas, woj. radomskie

Informator Archeologiczny : badania 15, 317-318

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

W związku z powyższym wnioski i interpretacja przedstawione w sprawozdaniu są przez KZA kwestionowane. Kwestie te zostaną naświetlone w publikacji E. Gąssowskiej, L. Kajzera i A. Wójcika "Problemy konserwatorskie Wiślicy" /w druku/.

Z uwagi na kontrowersyjność interpretacji i opinii wyników badań na stanowiskach Wiślicy i trwającą od kilku lat weryfikację różnych hipotez Redakcja czuje się zobowiązana poinformować o opinii KZA w przedstawionej sprawie.

BADANIA GEOFIZYCZNE 1978-1981

CIESZYN
Miasto i Wzgórze Zamkowe

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej w Warszawie
Samodzielne Stanowisko d/s
Stosowania Metod Geofizycznych
w Warszawie

Badania prowadzili: mgr inż. Wiesław Bachan, mgr inż. Aleksander Jagodziński, mgr inż. Adam Kotyrba, mgr Mirosław Mizera, dr Iwona Modrzewska /autor sprawozdania/, dr Jacek Przeniosło, mgr Tomasz Scholl. Pierwszy sezon badań. Prospekcja archeologiczno-geofizyczna.

Celem badań było sprawdzenie metod: sejsmicznej, magnetycznej, elektrooporowej przy poszukiwaniu przebiegu murów miejskich oraz fundamentów zabudowy Wzgórza Zamkowego. Badania sejsmiczne przeprowadzono w trzech punktach miasta /ul. Świtarska, Stroma 10, Pokoju/ metodą profilowań refrakcyjnych. Stwierdzono zmniejszoną efektywność metody w warunkach zabudowy miejskiej zwiększającej stopień maskowania fal. Większą przydatność do badań płaszczyzn poziomych wykazała metoda profilowania prędkości bezpośrednich fal sprężystych.

Trzy metody prospekcji zastosowano na terenie Wzgórza Zamkowego. Analiza porównawcza wyników otrzymanych różnymi metodami pozwoliła na wydzielenie szeregu struktur anomalnych o charakterystyce ubliżonej do tej, jaką mają pozostałości zabudowy /rejon Bramy Zamkowej, rejon na północ od wieży/. Sugeruje się dokończenie badań w 1982 roku po stronie południowo-wschodniej wzgórza oraz kilku punktach miasta, co pozwoli na całościową interpretację geofizyczną.

CZARNOLAS
woj. radomskie

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej
Samodzielne Stanowisko d/s
Stosowania Metod Geofizycznych
w Warszawie

Badaniami kierował dr Jacek Przeniosło, Finansował IHKM PAN, Okres nowożytny.

W roku 1979 przeprowadzono prospekcję archoologiczno-geofizyczną stosując metodę elektrooporową w warianach zmienna- i stałoprądowym. Prace miały na celu ustalenie miejsc występowania i przebiegu pozostałości murów, których fragmenty ujawniono w trakcie prac wykopaliskowych prowadzonych w roku 1961 przez kielecki oddział PKZ i podczas innych prac ziemnych. W tym celu wykonano 2 ciągi sondowań i 90 profili geoelektrycznych elektrooporowych obejmując badaniami teren, położony w pobliżu Muzeum Jana Kochanowskiego, o łącznej powierzchni ok. 560 m².

Analiza danych pozwoliła na przypuszczenie, iż na większości badanego terenu występują relikty dawnej zabudowy zapewne z różnych okresów i wielu faz budowlanych. Niektóre z wydzielonych anomalii interpretowano jako odzwierciedlenie zachowanych pozostałości budynków gospodarczych, inne połączono z ujawnionymi wcześniej i datowanymi relikdami mieszkalnej zabudowy dworskiej. Część z wydzielonych anomalii może odpowiadać pozostałościom budynków znanych dzięki materiałom ikonograficznym zebranych w trakcie przygotowań do prospekcji i wykorzystanych przy interpretacji jej wyników. Miejsca szczególnie interesujące i kluczowe dla rozwiązania problemów architektonicznych związanych z zabudową dworską na terenie Czarnolasu, należałoby przebadać przy pomocy sondażu archeologicznych. Wyniki tych sondażu w powiązaniu z rezultatami prospekcji archeologiczno-geofizycznej powinny być podstawą do zaplanowania kompleksowych badań wykopaliskowych w celu odkrycia zachowanych tam pozostałości.

CZERMNO-KOLONIA
woj. zamojskie

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury
Materialnej
Samodzielne Stanowisko d/s
Stosowania Metod Geofizycznych
w Warszawie

Badania prowadzili: mgr Piotr Gazda, mgr Tomasz Herbich, dr Iwona Modrzewska-Marciniak, dr Jacek Przeniosło. Badania archeologiczno-geofizyczne na terenie grodziska wczesnośredniowiecznego.

Celem badań w 1981 r. było rozpoznanie terenu grodziska oraz wyznaczenie ewentualnych rejonów prac archeologicznych. Badania rozpoczęto od wykonania mikrosondowań geoelektrycznych po wewnętrznej stronie wału grodziska. Na podstawie krzywych sondowań uzyskano obraz uwarstwienia terenu oraz ustalono rozstawy do profilowań geoelektrycznych w siatce 1 x 1 m. Uzyskano znacznie zróżnicowany obraz oporowy terenu. Generalnie, zachodnia część grodziska jest mniej zróżnicowana i niżej oporowa w stosunku do części wschodniej. Wschodnia część grodziska, ze względu na wysokie opory, może być interesująca pod względem archeologicznym. Interesujące mogą być również strefy niskich oporów. Dalsza interpretacja możliwa jest jedynie w porównaniu z sondażowymi wynikami archeologicznymi.